

Ніна Степаненко, Юлія Браїлко

ДО ВЕЛИКОГО ТРЕБА ГОТУВАТИ, ПОЧИНАЮЧИ З МАЛОГО

Патріотизм – незрадлива річ, категорія на «всі покоління й віки». Патріотизм – це успіх будь-якої нації. Патріотизм – це той підмурок, який тримає етнос, не дає йому розпорозитися поміж дужчих народів. Тому цій чесноті з чеснот в усьому світі приділяють виняткову увагу. Водночас із нею борються ті, хто приходить на чужі землі, щоб загартувати їх і впокорити людей. Вияви патріотизму різні: любов до минувшини, захоплення традиціями, звичаями, уславлення предтеч, вияскравлення самобутності сьогодення, а над усім цим вивищується найзнаковіший феномен – рідна мова. Тобто та, яку виплекали пращури, яка пройшла крізь бурі та незгоди й залишилася не тільки засобом порозуміння, а й чинникомгуртування людей, об'єднаних у спільноті, поіменовані народностями, націями, титульними націями, політичними націями тощо. Складна доля судилася українському патріотизмові та його найпромовистішому виразникові – українській мові. Любов до Вітчизни ототожнювалася з націоналізмом, намагання плекати рідну мову, говорити нею – з ворогами народу. Ці лихоті пам'яті рудименти міцно вкорінилися у свідомість українців, навіть тих, які вже чверть століття мають щастя жити в незалежній державі. Щодо старшої генерації людей, то все зрозуміло. Їм важко долати комуно-більшовицькі стереотипи, радянсько-московські традиції. Стосовно ж молоді, то тут, здавалося б, мало бути все по-іншому. Уже сьогодні до державного стерна стають ті, хто народився, коли Україна скинула імперські пута. Але не все так складається, як думалося. Немає повної гармонії між поколіннями, батьками й дітьми. І самі по собі ці сув'язі не прийдуть, позаяк на заваді стоять творці й пильнувачі «руського мира», стріляють зовсімбіч «п'яті колони», знищуючи паростки соборності, самостійності, незалежності. Уся надія на Бога, учителя та юну зміну. А її треба сумлінно, системно, наполегливо й одержимо плекати.

І з'явилися в нас ті всеукраїнські акції, які згуртовують люд. Найпромовистіші, ба навіть радикальні з-поміж них – Революція на граніті, Помаранчева революція, Революція Гідності, мовні майдани... Вони – і про всякдень, вони – і стимул до дії, і, за філософськими законами, боротьба та єдність протилежностей, перехід кількісних змін у якісні, заперечення заперечення. Серед цих акцій – Міжнародний день рідної мови, День української писемності і мови, Всеукраїнський диктант націо-

нальної єдності, Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика тощо.

Кафедра філологічних дисциплін і методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка у жовтні 2017 року організувала свій патріотичний захід для молодших школярів – І Обласний конкурс юних філологів «Котигорошко». І спонукали до цього різні чинники, а саме: виявити найталановитіших дітей, які навчаються в початковій школі, дати змогу їм реалізувати свої здібності, продемонструвати власні уміння й навички. Основне завдання, що ставила перед собою кафедра, – зацікавлення дітей таїною рідного слова, навернення їх до його краси й сили, залюблення в секрети мови. Хотілося вкотре довести й те, що Полтавщина – центр українства, осердя української мови. Отож вирішено було провести конкурс для малечі з добре відомою їй назвою – «Котигорошко». Мабуть, немає таких дітей в Україні, які б не знали цієї казки й не захоплювалися б її героєм.

А тепер удокладнено про сам захід, який набув обласного рівня. Його проведення засвідчило неабияку потребу в подібних змаганнях, адже учні початкової школи мають значно менше можливостей реалізувати свої таланти, ніж учні середніх, а тим більше старших класів.

Відкриття конкурсу розпочав вітальним словом ректор університету, доктор філологічних наук, професор Микола Іванович Степаненко, котрий побажав юним філологам успіхів та висловив щирі радість із того, що українське слово має таких вірних, хоч і ще маленьких шанувальників, тож буде, в чії руки передати «свічку букви Ї». Творчої наснаги побажала школярам і декан психолого-педагогічного факультету, доктор педагогічних наук, професор кафедри музики, заслужена артистка України Наталія Вікторівна Сулаєва. А студентка 4-го курсу психолого-педагогічного факультету, переможниця багатьох конкурсів читців Наталія Топчій провела справжній майстер-клас із декламації поезії.

У конкурсі взяли участь понад 90 учасників із різних міст і сіл Полтавщини, котрі здивували журі неабиякими творчими здібностями, виконавською майстерністю. Конкурс складався із двох етапів – письмового й усного. Для того щоб якнайбільше зацікавити учасників, організатори обрали креативний підхід до презентації завдання на першому етапі. Він передбачав продовження історії про

пригоди мультиплікаційних героїв – кротів Штика і Копа (4 клас) і ведмежатка (3 клас). Початок сюжетів демонструвався учням на мультимедійному обладнанні. Кращі твори представляємо на розсуд читачів:

Ведмежий сон

Маленьке ведмежа все ніяк не могло заснути. Раптом до кімнати залетів світлячок і сів на столик. Ведмежа піднялося, і між ними почалася розмова.

– Чому ти не спиши? – запитав світлячок.

– У мене безсоння, – відповів ведмедик.

– А ти спробуй ще раз.

Ведмедик спробував, але в нього не вийшло.

– А ти знаєш, ведмедичу, може, ти козацького роду? – запитав світлячок.

Ведмедик вирішив, що він і справді козацького роду, бо ніч – товариш козака. Він витяг свою шаблю і махав нею, як міг. Потім він заснув, і йому снилися його морські походи на байдаках. Пливе турецький корабель і один козацький байдак. Стріляють турки по тому байдаку. Та козаки стріляють і в турків влучають. І тут турки йдуть на абордаж. Та козаки їх зустрічають і шаблями їх усіх рубають. І козаки перемагають.

І тут ведмедик прокинувся.

Олександр Ковалевський,
3-Б клас Полтавської ЗОШ № 11

На місяці таки живуть кроти!

Штик визирнув з нірки й понюхав повітря. Потім глянув на траву і спритно спіймав черв'ячка. Несподівано з нірки визирнув Коп і сказав, що думає він про місячних кротів – кротів, які живуть на місяці.

– Он диви, як нарили! – сказав Коп і показав на темні плями на місяці. – От би познайомитися.

Наші друзі, які були кротами, пішли до чарівника, якого знав увесь ліс. Його борода була дуже довга, а фіолетовий ковпак із зірочками та золотим помпоном угорі був такий великий, що аж сягав третьої полицки шафи, яка стоїть у нього в кімнаті.

– Ну розповідайте, що вам треба, – сказав чарівник.

Кроти розповіли йому про місячних мешканців, про те, що хочуть їх побачити, але не можуть.

– Добре, – погодився чарівник, – я вам допоможу.

Коли чарівник зробив повітряну кулю за допомогою магії, звірята сіли в неї і полетіли.

Чарівник сказав, що куля знає, куди летіти, бо він їй це повідомив. Друзі були дуже здивовані, коли куля м'яко опустилася на поверхню Місяця.

– Ти ба! – подумали кроти. Скоро вони побачили їх! Місячних кротів!!!

Кроти швидко подружилися. Місячні мешканці годували земних кротів соковитими зірка-

ми, зробленими з місячнюків (місячного пилу). Але скоро наші кроти занудьгували за батьківщиною. Вони вибачилися перед місячними кротами і полетіли назад, на Землю.

А все тому, що ніде не буває краще, ніж на батьківщині!

Світлана Чекіні,
4-Б клас Полтавської ЗОШ № 38

Другий етап конкурсу – декламування або інсценізація художнього твору. Усі учасники підійшли до вибору репертуару і сценічного образу надзвичайно відповідально і творчо. Більшість обрала патріотичну тематику, представивши журі Україну в усьому її різнобарв'ї. Особливо яскраві враження залишили учні, які декламували власні поезії. 3-поміж них – учень 4-В класу Полтавського навчально-виховного комплексу (ЗНЗ-ДНЗ) № 16 Артур Гавриленко – творець автобіографічного вірша «Я – дитина з Донбасу». Не залишила нікого байдужим прониклива літературно-мистецька композиція учениці 4-А класу Полтавської ЗОШ № 11 Єлизавети Лисак, присвячена випускнику її школи, героєві АТО Валерію Боняківському. Вірші до неї написала мати загиблого героя. Тож не дивно, що дівчинка здобула найвищу нагороду в номінації «Художнє читання».

Бездоганною підготовкою, неабияким артистизмом вразили діти, які отримали максимальну кількість балів: учениця 4-Б класу Полтавської ЗОШ № 38 Світлана Чекіні (учитель Оксана Іванівна Моргун) та учень 3-Б класу Полтавської ЗОШ № 11 Олександр Ковалевський (учитель Неля Миколаївна Вусата). Журі відзначило й педагогічний талант учителя 3-С класу Полтавської спеціалізованої школи № 3 Світлани Володимирівни Федоренко, обидві учениці якої (Анна Машенко й Тетяна Приходько) продемонстрували неабиякий мистецький хист, непересічну фантазію та майстерне вміння викладати свої думки на папері. Їхні надзвичайно цікаві твори здобули найвищу оцінку.

Конкурс виявив багатство талантів школярів Полтавщини й педагогічну майстерність їхніх учителів-наставників, засвідчив, що в духовній колісці України підрастає покоління активних, натхнених і творчих дітей. «Доля нашої мови залежить і від того, як відгукнеться на рідне слово наша душа, як рідне слово бринітиме в цій душі, як воно житиме в ній», – писав Олесь Гончар. Розвиваючи думку славетного митця, додамо: доля нашої мови залежить і від того, як відгукнеться на рідне слово найменше покоління її носіїв. І Обласний конкурс юних філологів «Котигорошко» засвідчив, що «крихітна свічечка букви Ї» та «місячний серпик букви Є» – у надійних дитячих руках. Маленькі полтавці переконали, що є в українського слова племінний і щиросердний оберек.

НАГОРОДИ

Диплом I ступеня

3 клас

- Ковалевський Олександр (Полтавська ЗОШ № 11, учитель Вусата Неля Миколаївна);
- Мащенко Анна (Полтавська спеціалізована школа № 3, учитель Федоренко Світлана Володимирівна);
- Старокожко Марія (Полтавська гімназія № 17, учитель Лурікова Вікторія Анатоліївна);
- Козуб Сергій (Полтавська ЗОШ № 27, учитель Петренко Ірина Олександрівна);
- Гнилосир Олександр (Полтавська ЗОШ № 37, учитель Библів Ніна Іванівна).

4 клас

- Чекіні Світлана (Полтавська ЗОШ № 38, учитель Моргун Оксана Іванівна).

Диплом II ступеня

3 клас

- Роговий Іван (Полтавська ЗОШ № 4, учитель Філоненко Наталія Вікторівна);
- Вишкварок Марина (Дібрівська ЗОШ Диканської районної ради, учитель Осіння Олена Петрівна);
- Кучер Данііл (Полтавська гімназія № 17, учитель Лурікова Вікторія Анатоліївна);
- Пономаренко Ольга (Хорольська гімназія Хорольської районної ради, учитель Кордюк Валентина Василівна);
- Олефір Меланія (Полтавська гімназія № 33, учитель Слюсаренко Тетяна Володимирівна);
- Приходько Тетяна (Полтавська спеціалізована школа № 3, учитель Федоренко Світлана Володимирівна).

4 клас

- Кокарева Єлизавета (Полтавська гімназія № 17, учитель Хвостик Наталія Андріївна);
- Буханченко Марія (Полтавська ЗОШ № 27, учитель Сиротенко Світлана Степанівна).

Диплом III ступеня

3 клас

- Строїтелева Катерина (Полтавська гімназія № 17, учитель Лурікова Вікторія Анатоліївна);
- Хрипко Христина (Полтавська гімназія № 17, учитель Лурікова Вікторія Анатоліївна);
- Рибалка Вероніка (Полтавська гімназія № 17, учитель Лурікова Вікторія Анатоліївна);
- Лугова Анастасія (Полтавська гімназія «Здоров'я» № 14, учитель Шостак Тетяна Василівна).

4 клас

- Яковлев Богдан (Березотіцька ЗОШ Лубенського району, учитель Симончук Тетяна Петрівна);
- Дяуленко Аліна (Диканський НВК імені М. В. Гоголя, учитель Кабцан Світлана Анатоліївна);
- Гавриленко Артур (Полтавський НВК (ЗНЗ-ДНЗ) № 16, учитель Плескач Лариса Олексіївна);
- Бондар Анна (Великобудищанська спеціалізована школа Гадяцької районної ради, учитель Орлова Вікторія Іванівна);
- Федченко Аліса (Полтавська ЗОШ № 9, учитель Колісник Валентина Григорівна);
- Товма Марина (Полтавська ЗОШ № 32, учитель Жиденко Ніна Іванівна).

Також були визначені володарі I–III місць в окремих номінаціях. Гран-прі в номінації «Мистецтво художнього читання» здобула Єлизавета Лисак (4 клас Полтавської ЗОШ № 11, учитель Писаренко Оксана Вільямівна), у номінації «Акторська майстерність» – Ірина Кулик (3 клас Полтавської ЗОШ № 28, учитель Мірошниченко Ірина Григорівна), у номінації «Мистецтво художнього слова» – Артем Артеменко (3 клас Полтавської ЗОШ № 4, учитель Філіпенко Людмила Сергіївна) та Анастасія Кулик (4 клас Великобудищанської ЗОШ Диканської районної ради, учитель Савенко Наталія Іванівна).

І ще про одне важливо сказати. Разом із дітьми змагалися й учителі. Вони переживали за вихованців, переймали досвід колег. Основне – усіх нагороджено. Сподіваємося, що цьогогоріч була лише генеральна репетиція. А конкурс утрадиційниться, стане постійним, неодмінно вдосконалюватиметься.

ПОЛОЖЕННЯ

про конкурс

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Кафедра філологічних дисциплін і методик їх викладання

**I ОБЛАСНИЙ КОНКУРС ЮНИХ ФІЛОЛОГІВ «КОТИГОРОШКО»
ДЛЯ УЧНІВ 3–4 КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
20 жовтня 2017 р.**

Кафедра філологічних дисциплін і методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка **I Обласний конкурс юних філологів «Котигорошко»** для учнів 3–4 класів загальноосвітніх шкіл Полтавської області, який відбудеться в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка 20 жовтня 2017 р. Конкурс проводиться з метою виховання любові до рідної мови, розвитку творчих здібностей школярів, популяризації художнього слова.

Урочисте відкриття конкурсу о 10:00 в аудиторії 311, корпус № 3.

Етапи конкурсу:

1. «Письмова робота»

Написання твору українською мовою (тему буде оголошено під час конкурсу).

2. «Художнє читання» (за вибором конкурсанта):

- декламування літературного твору українською мовою
або
- інсценізація твору/уривку твору української літератури.

Оцінювання учасників та нагородження переможців

1. Критерії оцінювання I етапу:

- оригінальність;
- логічність та самостійність викладу матеріалу;
- грамотність.

Критерії оцінювання II етапу:

- добір твору для декламації/інсценізація;
- культура мовлення (правильність, чистота, виразність, емоційність);
- рівень виконавської майстерності і сценічної культури (дикція, артистичність, поведінка на сцені, одяг).

2. Журі конкурсу визначає переможців в окремих номінаціях («Кращий письменник/твір/Юний письменник/Мистецтво художнього слова» (I, II, III місце), «Мистецтво художнього читання» (I, II, III місце), «Акторське мистецтво» (I, II, III місце)). Переможці **I Обласного конкурсу юних філологів «Котигорошко»** (I, II, III місце) визначаються за сумою балів I і II етапів. Учні 3 і 4 класів оцінюються окремо.

Журі має повноваження визначати додаткові номінації, згідно з якими учасники нагороджуються дипломами. На засіданні журі ведеться протокол, у якому фіксується хід засідання, обговорення та результати голосування. Рішення журі є остаточним і перегляду не підлягає. Твори й виступи учасників оцінюються за 12-бальною системою.

Адреса: психолого-педагогічний факультет, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, корпус № 3, вул. Остроградського, 2, м. Полтава.

Остаточний термін прийняття заявок – 14 жовтня 2017 року.

Електронна адреса для довідок та заявок: filolkafedra@ukr.net